EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

Särskild rapport nr 6 // 2008

EUROPEISKA KOMMISSIONENS ÅTERANPASSNINGSSTÖD EFTER TSUNAMIN OCH ORKANEN MITCH

SV

Särskild rapport nr 6 // 2008

EUROPEISKA KOMMISSIONENS ÅTERANPASSNINGSSTÖD EFTER TSUNAMIN OCH ORKANEN MITCH

(i enlighet med artikel 248.4 andra stycket i EG-fördraget)

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
L-1615 Luxembourg

Tfn (352) 43 98 45410
Fax (352) 43 98 46430
E-post euraud@eca.europa.eu
Internet http://www.eca.europa.eu

Särskild rapport nr 6 // 2008

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på Internet via Europa-servern (http://europa.eu).

Kataloguppgifter finns i slutet av publikationen.
Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, 2008

ISBN 978-92-95009-55-4

© Europeiska gemenskaperna, 2008
Kopiering tillåten med angivande av källan.

Printed in Belgium

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Punkt	
I-VI	**SAMMANFATTNING**
1-11	**KAPITEL 1. INLEDNING**
1-6	**AVSNITT 1.1 REVISIONSSAMMANHANG**
7-11	**AVSNITT 1.2 RÄTTSLIG RAM**
12-16	**KAPITEL 2. REVISIONENS OMFATTNING OCH INRIKTNING SAMT REVISIONSMETOD**
17-41	**KAPITEL 3. IAKTTAGELSER**
17-22	**AVSNITT 3.1 IDENTIFIERING AV ÅTERANPASSNINGSBEHOV OCH UTFORMNING AV PROJEKT**
18-19	TIDSRELEVANT ÅTERANPASSNINGSSTRATEGI SOM OMFATTAR MER GENERELLA FRÅGESTÄLLNINGAR
20-22	SNABBARE UTFORMNING OCH MER AKTIVT DELTAGANDE FRÅN MOTTAGARNA EFTER TSUNAMIN ÄN EFTER ORKANEN MITCH
23-29	**AVSNITT 3.2 GENOMFÖRANDET AV STÖDET**
24-26	GENOMFÖRANDET VAR SNABBT I INDONESIEN OCH LÅNGSAMT I SRI LANKA OCH EFTER ORKANEN MITCH
27-29	BEHOV AV ATT FÖRSTÄRKA ÖVERVAKNINGSSYSTEM FÖR ATT GARANTERA EFFEKTIVITET
30-41	**AVSNITT 3.3 RESULTATUPPNÅELSE**
31-33	MÅNGA ANVÄNDBARA RESULTAT UPPNÅDDES
34-37	KOPPLINGARNA TILL TIDIGARE HUMANITÄRT BISTÅND VARIERADE KRAFTIGT
38	TYDLIG KOPPLING TILL UTVECKLINGEN PÅ LÄNGRE SIKT
39-41	FARHÅGOR NÄR DET GÄLLER PROJEKTENS HÅLLBARHET
42-45	**KAPITEL 4. SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER**
	KOMMISSIONENS SVAR

SAMMANFATTNING

I.
Efter tsunamin i Indiska oceanen den 26 december 2004 som dödade över 200 000 människor och orsakade skador för omkring 10 miljarder euro rapporterade revisionsrätten om kommissionens akuta humanitära bistånd som är utformat för att förhindra eller mildra människors lidande. När Europaparlamentet och rådet diskuterade revisionsrättens rapport uppmanade de revisionsrätten att även rapportera om den efterföljande, mer långsiktiga återanpassningsfasen som kommissionen bidrog till med omkring 300 miljoner euro. Vid den aktuella revisionen granskades därför återanpassningsstödet efter tsunamin. Revisionen utökades till att även omfatta de 250 miljoner euro som kommissionen bidrog med i återanpassningsåtgärder efter orkanen Mitch som drabbade Centralamerika i oktober 1998 (se punkterna 1–14).

II.
Vid denna revision bedömde revisionsrätten kommissionens förvaltning av återanpassningsstödet efter orkanen Mitch och tsunamin genom att försöka besvara följande tre frågor (se punkterna 15 och 16):

a) Gjorde kommissionen en adekvat identifiering av de katastrofdrabbades behov av återanpassning?

b) Leder kommissionens förfaranden till att stödet ges i tid och på ett effektivt sätt?

c) Har projekten lett till de förväntade resultaten, är till exempel kopplingen till både det akuta katastrofbiståndet och den mer långsiktiga utvecklingen tillfredsställande?

SAMMANFATTNING

III.
Både efter orkanen Mitch och tsunamin utvecklade kommissionen en återanpassningsstrategi på mindre än sex månader där man inte enbart såg till behoven av att återuppbygga skadad infrastruktur utan även att ta itu med mer långsiktig utveckling och med behoven hos dem som inte direkt hade drabbats av katastroferna. Efter orkanen Mitch tog utformningsprocessen, där återanpassningsstrategin omsattes i specifika projekt, lång tid, och avslutades i oktober 2002, det vill säga fyra år efter katastrofen. Efter tsunamin däremot var utformningsprocessen snabbare, och den gjordes av internationella organisationer genom vilka kommissionen kanaliserade sina medel. Utformningen av större projekt godkändes inom åtta månader efter katastrofen i Indonesien och inom elva månader i Sri Lanka. För att se till att de faktiska behoven identifieras har kommissionens åtgärder utvecklats så att samordningen och samrådet med mottagarländer på nationell och lokal nivå nu är bättre (se punkterna 17–22).

IV.
I Centralamerika försenades genomförandet inte enbart av den utdragna utformningsprocessen efter orkanen Mitch utan även av att man hade svårt att hitta tillfredsställande kontraktsparter och identifiera lämplig mark. Genomförandet av kommissionens återanpassningsåtgärder var snabbast i Indonesien där många resultat uppnåddes under de två första åren efter tsunamin genom den givarsamordnade fonden. I Sri Lanka däremot åstadkom man endast små förbättringar på grund av konflikten som blossade upp på nytt. Kommissionen har visserligen inte kommit till rätta med alla väsentliga brister när det gäller övervakningen och kontrollen av återanpassningsstödets effektivitet, men den lyckades förbättra kvaliteten på övervakningsinformationen från den givarsamordnade fonden i Indonesien. I Sri Lanka hade man för internationella organisationer ännu inte infört lämpliga övervaknings- och kontrollförfaranden avseende alla projekt. Inte efter någon av de två katastroferna såg kommissionen till att tydligt kvantifierade resultatmål fastställdes för alla projekt eller att systemen genererade tillräcklig information för att det skulle gå att övervaka genomförandet och visa på hur effektivt det var (se punkterna 23–29).

V.
Trots det som beskrivs ovan har många användbara resultat uppnåtts. De centralamerikanska projekt som genomfördes med finansiering från kommissionen gäller bland annat skolor, hus, vårdcentraler, avloppsnät och dricksvattensystem. I Indonesien är resultaten bland annat hus, vägar, skolor och allaktivitetshus. Prisökningar till följd av båda katastroferna minskade mängden resultat. Projekten bestod i allmänhet av utvecklingsverksamhet snarare än av återanpassningsverksamhet, och kopplingarna till tidigare humanitärt bistånd varierade. Den starka kopplingen till den långsiktiga utvecklingen ökar utsikterna för hållbarhet även om man i projektutformningen inte i tillräcklig mån identifierade finansieringskällor för att garantera att verksamheten upprätthålls när projektfinansieringen upphör (se punkterna 30–41).

VI.
På grundval av dessa iakttagelser ger revisionsrätten rekommendationer som kan hjälpa kommissionen att ge ett effektivare och mer ändamålsenligt återanpassningsstöd (se punkterna 42–45).

KAPITEL 1.
INLEDNING

AVSNITT 1.1 REVISIONSSAMMANHANG

1. Tsunamin i Indiska oceanen den 26 december 2004 dödade över 200 000 människor och vållade skador för 10 miljarder euro. Den indonesiska provinsen Aceh drabbades värst av ödeläggelsen med över 160 000 döda eller saknade och över en halv miljon fördrivna människor. I Sri Lanka, det näst värst drabbade landet, dödades eller saknades omkring 35 000 människor och en halv miljon var fördrivna.

2. Revisionsrätten granskade i sin särskilda rapport nr 3/2006[1] kommissionens humanitära bistånd efter katastrofen. Revisionsrätten var bland de första som lade fram en revisionsrapport om åtgärderna efter tsunamin och riktade i detta tidiga skede in sig på kommissionens akuta humanitära bistånd. När Europaparlamentets budgetkontrollutskott diskuterade revisionsrättens rapport uttrycktes en önskan om att revisionsrätten skulle rapportera om den efterföljande mer långsiktiga återanpassningsfasen[2], och detta förslag välkomnades av rådet[3].

[1] Särskild rapport nr 3/2006 om Europeiska kommissionens humanitära bistånd efter tsunamin (EUT C 170, 21.7.2006, s. 1).

[2] Budgetkontrollutskottets sammanträde den 19 och 20 juni 2006.

[3] Rådets slutsatser om revisionsrättens särskilda rapport nr 3/2006 om Europeiska kommissionens humanitära bistånd efter tsunamin, antagna i oktober 2006 av rådet (yttre förbindelser).

3. Det var i detta sammanhang som revisionsrätten beslutade att utföra en revision av återanpassningsstödet efter tsunamin med målet att bedöma kommissionens förvaltning. Omfattningen av revisionen utökades till att även gälla kommissionens åtgärder efter orkanen Mitch i Centralamerika som drabbade Honduras, Nicaragua, El Salvador och Guatemala den 30–31 oktober 1998 och vållade över 10 000 människors död och materiella skador för omkring 5 miljarder euro. Bidragen från kommissionen för återanpassning efter orkanen Mitch och tsunamin uppgår till sammanlagt omkring 550 miljoner euro och motsvarar runt 70 % av det återanpassningsstöd efter naturkatastrofer sedan 1998 som finansierats från den allmänna budgeten.

4. Efter orkanen Mitch anslog kommissionen runt 250 miljoner euro från budgetposten för återanpassning till det regionala programmet för återuppbyggnad i Centralamerika (PRRAC). Den största delen av dessa medel kanaliserades genom 15 programförvaltningsenheter[4], såsom visas i ***tabell 1***.

[4] Programförvaltningsenheterna inrättades efter en internationell upphandling. De leddes av en direktör och ansvarade för att genomföra program för återanpassningsinsatser som kommissionen antagit.

TABELL 1

STÖD FRÅN PRRAC PER LAND OCH PARTNER

(miljoner euro)

Land	Stora projekt förvaltade av 15 program-förvaltnings-enheter	Medelstora projekt förvaltade av offentliga institutioner och Förenta nationerna	Små projekt förvaltade av icke-statliga organisationer	Totalt
Honduras	111,0	5,2	3,1	**119,3**
Nicaragua	72,9	5,1	5,3	**83,3**
El Salvador	24,5	0,9	3,1	**28,5**
Guatemala	13,6	2,7	2,3	**18,6**
Totalt	**222,0**	**13,9**	**13,8**	**249,7**

Källa: PRRAC:s årsrapport för 2005.

5. Efter tsunamin kanaliserade kommissionen sitt stöd till Indonesien (omkring 200 miljoner euro) genom Världsbankens givarsamordnade fond, såsom visas i ***tabell 2***. En ledningskommitté, där kommissionen, Världsbanken och det statliga organ som ansvarar för att samordna återuppbyggnadsinsatsen[5] delade ordförandeskapet, ansvarade för att fastställa prioriteringar, godkänna projekt och övervaka vilka framsteg den givarsamordnade fonden gjorde. Projekten övervakades av ett partnerorgan, vanligtvis Världsbanken, och genomfördes av ett genomförandeorgan, vanligtvis en statlig myndighet[6].

6. Kommissionens stöd till Sri Lanka efter tsunamin kanaliserades genom internationella organisationer, huvudsakligen Asiatiska utvecklingsbanken och Förenta nationerna (se ***tabell 3***).

[5] Byrån för återanpassning och återuppbyggnad av Aceh-Nias (BRR eller *Badan Rehabilitasi dan Rekonstruksi*).

[6] Europeiska kommissionen var den största givaren till den givarsamordnade fonden och gav över 200 miljoner euro, det vill säga 40 % av de totala bidragen. Därefter följde Nederländerna (26 %), Förenade kungariket (11 %) och Världsbanken (4 %).

TABELL 2

BIDRAG FRÅN EU-BUDGETEN TILL DEN GIVARSAMORDNADE FONDEN I INDONESIEN

(miljoner euro)

Bidrag	Källa	Fastställt datum	Totalt
Mekanismen för akuta ingripanden	Mekanismen för akuta ingripanden	12.8.2005	**3,5**
Första bidraget	Samarbete med Asien och Latinamerika	29.8.2005	**29,9**
Andra bidraget		21.9.2005	**37,7**
Tredje bidraget		16.12.2005	**13,9**
Fjärde bidraget	Återanpassning	25.4.2006	**117,5**
Totalt			**202,5**

AVSNITT 1.2 RÄTTSLIG RAM

7. I förordningen om återanpassning[7] beskrivs förfarandena för de särskilda budgetposterna för återanpassning och fastställs att återanpassningsstödet kommer som nummer två av följande tre nyckelfaser för stödet efter en naturkatastrof:

a) Inledande akuta humanitära åtgärder för att rädda liv och tillfredsställa de omedelbara behoven hos människor som drabbats av en katastrof, till exempel genom att tillhandahålla akut livsmedelsbistånd, vatten, tillfälliga bostäder och mediciner.

b) Återanpassningsstöd på medellång sikt för att återuppbygga den grundläggande infrastrukturen, få igång produktionen och stärka institutioner.

c) Återupptagande av utvecklingsbistånd på lång sikt.

[7] Rådets förordning (EG) nr 2258/96 av den 22 november 1996 om återanpassnings- och återuppbyggnadsprojekt till förmån för utvecklingsländer (EGT L 306, 28.11.1996, s. 1).

TABELL 3

PROJEKT FINANSIERADE I SRI LANKA

(miljoner euro)

Beslut	Budget	Partner	Namn	Belopp
2005 45 miljoner euro	Samarbete med Asien och Latinamerika	FN-organ	Program för akuta försörjningsmöjligheter	5,4
		Asiatiska utvecklingsbanken	Återställande av vägen Matara-Batticaloa	39,4
2006 50 miljoner euro	Återanpassning	Internationell organisation	Utveckling av lokala försörjningsmöjligheter	9,9
		FN-organ	Lokala tillfartsvägar	29,9
		FN-organ	Miljöåterställning	9,9
Totalt				**94,5**

8. I kommissionens meddelande om att knyta samman katastrofaktioner, återhämtnings- och utvecklingsbistånd[8] betonas att dessa tre faser inte ska hanteras en och en utan ska samordnas så att det finns en stark koppling mellan dem.

9. I förordningen om samarbete med Asien och Latinamerika[9] finns även bestämmelser om finansiering av rehabilitering efter katastrofer[10]. Byrån för samarbete EuropeAid har ansvar för genomförandet av återanpassningsstöd som finansieras genom både förordningen om återanpassning och förordningen om samarbete med Asien och Latinamerika.

10. Mekanismen för akuta ingripanden, som inrättades genom rådets förordning (EG) nr 381/2001[11] och är baserad vid generaldirektoratet för yttre förbindelser, skapades för att man ska kunna reagera snabbt på behoven i länder som drabbats av en katastrof. Den kan inte finansiera humanitärt bistånd och kan endast finansiera upp till sex månader långa insatser som inte kan påbörjas tillräckligt snabbt med gällande rättsliga instrument. Genom förfarandena inom mekanismen för akuta ingripanden går det att sätta in åtgärder snabbt eftersom kommissionen endast behöver informera rådet om avsedda insatser utan att kräva att de formellt godkänns.

[8] Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om att sammanfoga hjälpaktioner, återhämtnings- och utvecklingsbistånd, KOM(96) 153, 30.4.1996.

[9] Rådets förordning (EEG) nr 443/92 av den 25 februari 1992 om finansiellt och tekniskt bistånd till och ekonomiskt samarbete med utvecklingsländerna i Asien och Latinamerika (EGT L 52, 27.2.1992, s. 1).

[10] Enligt förordningen om återanpassning kan beslut om upp till 2 miljoner euro fattas utan godkännande av medlemsstaternas kommitté, medan denna övre gräns i förordningen om samarbete med Asien och Latinamerika är 1 miljon euro.

[11] EGT L 57, 27.2.2001, s. 5.

11. Från och med år 2007 ersattes de befintliga förordningarna av finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete[12] som ska genomföras av EuropeAid och stabilitetsinstrumentet[13] som ska genomföras av generaldirektoratet för yttre förbindelser. Båda innehåller förenklade förfaranden för bistånd vid katastrofer[14].

[12] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1905/2006 av den 18 december 2006 om upprättande av ett finansieringsinstrument för utvecklingssamarbete (EUT L 378, 27.12.2006, s. 41).

[13] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1717/2006 av den 15 november 2006 om upprättande av ett stabilitetsinstrument (EUT L 327, 24.11.2006, s. 1).

[14] Finansieringsbeslut fattas i allmänhet efter att de antagits av medlemsstaternas förvaltningskommitté. I en krissituation kan dock enligt stabilitetsinstrumentet åtgärder på upp till 20 miljoner euro finansieras utan att ha godkänts av medlemsstaternas förvaltningskommitté. I finansieringsinstrumentet för utvecklingssamarbete finns en möjlighet att snabbt reagera genom särskilda åtgärder på upp till 10 miljoner euro vid oförutsedda händelser, såsom en naturkatastrof, utan ett godkännande av medlemsstaternas förvaltningskommitté.

Avloppsreningsverk under konstruktion i Honduras.

Källa: Revisionsrätten.

KAPITEL 2. REVISIONENS OMFATTNING OCH INRIKTNING SAMT REVISIONSMETOD

12. Vid denna revision granskades kommissionens återanpassningsåtgärder efter tsunamin i Indiska oceanen i december 2004 och kommissionens åtgärder efter orkanen Mitch. Orkanen Mitch drabbade Centralamerika 1998 men vissa projekt höll fortfarande på att avslutas 2007.

13. Det humanitära biståndet ingick inte i denna revision eftersom det granskades i revisionsrättens särskilda rapport nr 3/2006 om Europeiska kommissionens humanitära bistånd efter tsunamin. Vid revisionen granskades dock kopplingen mellan akuta hjälpinsatser och mer långsiktig återanpassning samt vad mekanismen för akuta ingripanden har bidragit till.

14. Vid revisionen av kommissionens åtgärder efter dessa två stora katastrofer riktade revisionsrätten in sig på tre olika genomförandemekanismer:

a) Programförvaltningsenheter i Centralamerika.

b) Bidrag till en givarsamordnad fond i Indonesien.

c) Bidrag till internationella organisationer i Sri Lanka.

15. De viktigaste frågorna i denna rapport, som har som mål att bedöma hur väl kommissionen har förvaltat återanpassningsstödet efter orkanen Mitch och tsunamin, är följande:

a) Gjorde kommissionen en adekvat identifiering av de katastrofdrabbades behov av återanpassning?

b) Leder kommissionens förfaranden till att stödet ges i tid och på ett effektivt sätt?

c) Har projekten lett till de förväntade resultaten, är till exempel kopplingen till både det akuta katastrofbiståndet och den mer långsiktiga utvecklingen tillfredsställande?

16. Revisionen byggde på en dokumentgranskning, intervjuer och besök på plats. Systemen för förvaltning, övervakning och kontroll av stöd bedömdes och bekräftades genom besök hos partner och projekt i Nicaragua, Honduras, Indonesien och Sri Lanka. I ***tabell 4*** visas projekt och partner som besöktes på plats. De projekt som besöktes på plats valdes ut enligt kriterierna sektor, plats, belopp, stadium i genomförandet och typ av partner för att man skulle få en rimlig helhetsbild.

TABELL 4

ÅTERANPASSNINGSPROJEKT SOM BESÖKTES PÅ PLATS

(miljoner euro)

Partner	Projektbeskrivning	Finansiering från kommissionen[1]
NICARAGUA		
Programförvaltningsenhet	Förstärkning av utbildningssektorn (FOSED)	18,7
Programförvaltningsenhet	Det integrerade projektet Estelí Ocotal (PRIESO)	18,9
Programförvaltningsenhet	Återanpassning och förstärkning av hälsovården i Managua (FORSIMA)	10,2
Programförvaltningsenhet	Integrerat projekt för Managua med ytterområden (PROMAPER)	23,9
Förenta nationerna	Vatten och sanitet i Leon-området	1,5
Totalt värde av de besökta projekten i Nicaragua		**73,2**
HONDURAS		
Programförvaltningsenhet	Vatten och sanitet i Tegucigalpa	26,7
Programförvaltningsenhet	Hälsovård och utbildning	23,1
Programförvaltningsenhet	Stöd till kommunal förvaltning, bostadsbyggande och den privata sektorn (lokal utveckling)	23,9
Totalt värde av de besökta projekten i Honduras		**73,7**
INDONESIEN		
Världsbanken	Återställande av Acehs markförvaltningssystem	8,4
Världsbanken	Kecamatan-utvecklingsprojekt (KDP)	19,0
Världsbanken	Projekt mot fattigdom i stadsområden (UPP)	5,3
Världsbanken	Lokalt baserat projekt för återställande och återuppbyggnad av bosättningar (REKOMPAK)	24,9
Förenta nationerna	Återhämtning efter tsunamin – avfallshanteringsprogram	4,2
Totalt värde av de besökta projekten i Indonesien		**61,8**
SRI LANKA		
Förenta nationerna	Program för akuta försörjningsmöjligheter	5,4
Asiatiska utvecklingsbanken	Återställande av vägen Matara-Batticaloa	39,4
Internationell organisation	Utveckling av lokala försörjningsmöjligheter	9,9
Förenta nationerna	Lokala tillfartsvägar	29,9
Förenta nationerna	Miljöåterställning	9,9
Totalt värde av de besökta projekten i Sri Lanka		**94,5**

[1] För projekt i Indonesien är det belopp som visas 40 % av finansieringen från den givarsamordnade fonden som får 40 % av sin finansiering från kommissionen.

KAPITEL 3. IAKTTAGELSER

AVSNITT 3.1 IDENTIFIERING AV ÅTERANPASSNINGSBEHOV OCH UTFORMNING AV PROJEKT

17. Vid revisionen granskades om kommissionen under den inledande fasen med humanitärt bistånd efter orkanen Mitch och tsunamin utvecklade en strategi för den följande återanpassningsfasen som inte enbart var inriktad på det fysiska återställandet av den grundläggande infrastrukturen utan även på de mer generella behoven[15]. Vid revisionen granskades också om denna återanpassningsstrategi därefter omsattes i tidsrelevanta projekt och i hur stor utsträckning mottagarna bidrog till att göra stödet hållbart.

TIDSRELEVANT ÅTERANPASSNINGSSTRATEGI SOM OMFATTAR MER GENERELLA FRÅGESTÄLLNINGAR

18. Efter orkanen Mitch i oktober 1998 utvecklade kommissionen sin återanpassningsstrategi på mindre än ett halvår. Kommissionens planerade återanpassningsåtgärder fastställdes i april 1999 i handlingsplanen för gemenskapen för återuppbyggnad i Centralamerika[16]. Detta dokument låg till grund för inrättandet av det regionala programmet för återuppbyggnad i Centralamerika. Programmet fokuserade på utbildning och hälsa och syftade inte enbart till att återställa skadad infrastruktur utan även till att förbättra och förändra utbildningsväsendet och hälsovården och därmed lägga en grund för en mer hållbar utveckling.

19. Efter tsunamin i Indiska oceanen i december 2004 utvecklades kommissionens planerade återanpassningsåtgärder också på mindre än ett halvår och fastställdes i maj 2005 i det vägledande tsunamiprogrammet[17]. Programmet syftade till att återuppbygga vägar, hus, skolor och sjukhus och återskapa försörjningsmöjligheter. Det utgick ifrån att tsunamin hade påverkat ett större område än det smala kustbälte som faktiskt översvämmades av flodvågen och syftade till att ge stöd till utveckling för hela befolkningen i de drabbade distrikten. Det utgick också ifrån att det fanns ett behov av att vara lyhörd när det gällde sedan länge pågående konflikter mellan regeringen och separatiströrelser i både Aceh och Sri Lanka. I Aceh hade den 30-åriga konflikten mellan Indonesiens regering och Rörelsen för ett fritt Aceh (GAM) krävt 15 000 liv. I Sri Lanka hade inbördeskriget mellan regeringen och Tamilska befrielsetigrarna (LTTE) pågått av och till sedan 1983 och hade lett till 60 000 människors död. När tsunamin inträffade i december 2004, efter tre års vapenvila då 400 000 människor hade återvänt till sina ursprungsorter, var ännu uppskattningsvis 400 000 människor fördrivna på grund av konflikten.

[15] Kommissionens meddelande KOM(2001) 153 av den 23 april 2001 – Att knyta samman katastrof-, återanpassnings- och utvecklingsbistånd – En utvärdering, och kommissionens meddelande KOM(2005) 153, 20.4.2005 – Förstärkning av EU:s katastrof- och krishantering i tredjeländer.

[16] KOM(1999) 201, 28.4.1999 – Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en handlingsplan för gemenskapen för återuppbyggnaden i Centralamerika.

[17] C(2005) 1490, 23.5.2005 om det vägledande tsunamiprogrammet för Indonesien, Sri Lanka och Maldiverna 2005–2006 (Tsunami Indicative Programme, Indonesia, Sri Lanka, Maldives [2005–2006]).

SNABBARE UTFORMNING OCH MER AKTIVT DELTAGANDE FRÅN MOTTAGARNA EFTER TSUNAMIN ÄN EFTER ORKANEN MITCH

20. Efter orkanen Mitch omsattes den inledande strategi som i april 1999 fastställdes i handlingsplanen för gemenskapen för återuppbyggnaden i Centralamerika till specifika projekt av en byrå för tekniskt bistånd. Denna utformningsprocess inleddes i oktober 1999 och varade i tre år till oktober 2002, fyra år efter orkanen Mitch. På grund av den långa utformningsprocessen var programförvaltningsenheterna, som hade ansvaret för genomförandet, tvungna att ändra utformningen av några projekt, vilket gjorde att det gick ännu längre tid innan projekten kunde börja. Upplägget med 15 programförvaltningsenheter utan nationella motparter försvagade dessutom kopplingen till de nationella myndigheterna under utformningsfasen.

21. I Indonesien efter tsunamin var utformningsprocessen däremot snabbare. Vid det första sammanträdet i ledningskommittén för den givarsamordnade fonden i maj 2005 godkändes fyra förslag till projektkoncept på totalt omkring 150 miljoner euro, och de detaljerade projektförslagen för alla fyra projekten godkändes sedan i augusti 2005. En av de viktigaste anledningarna till att kommissionen beslutade att kanalisera stödet genom en givarsamordnad fond var att öka samordningen. Den givarsamordnade fonden godkände endast projekt som tidigare hade gåtts igenom av det statliga organ som hade ansvar för att samordna återuppbyggnadsinsatsen. Projekten planerades dessutom ofta med deltagande av mottagaren för att garantera att man avhjälpte de faktiska behoven och öka utsikterna för att projekten skulle bli hållbara.

22. Även i Sri Lanka var utformningsprocessen snabbare, och avtal undertecknades i november 2005 för den första delen på 45 miljoner euro, kanaliserade genom internationella organisationer. Liksom i Indonesien arbetade kommissionen genom mottagarlandets samordningsmekanismer men på distriktsnivå, vilket den bedömde vara mer ändamålsenligt, och projekten planerades ofta med deltagande av mottagaren för att stödet skulle bli hållbart. Däremot förekom förseningar i utformningsfasen av den andra delbetalningen på 50 miljoner euro i Sri Lanka på grund av allvarliga politiska problem i landet. Dessa medel hade ursprungligen planerats att kanaliseras genom en förvaltningsfond inom den förvaltningsstruktur för åtgärder efter tsunamin *(Post Tsunami Operational Management Structure, PTOMS)* som avtalades i juni 2005[18]. I december 2005 förklarades dock PTOMS vara grundlagsstridig, och efter detta misslyckande började delegationen omedelbart ändra utformningen.

[18] Förvaltningsstrukturen för åtgärder efter tsunamin (PTOMS) var en mekanism för att tilldela externt finansierade medel efter tsunamikatastrofen till de nordöstra regionerna genom en räcka kommittéer bestående av regeringsföreträdare (som till stor del företräder den singalesiska befolkningen), Tamilska befrielsetigrarna (LTTE) och det muslimska samfundet.

AVSNITT 3.2 GENOMFÖRANDET AV STÖDET

23. Vid revisionen granskades om genomförandet av återanpassningsstödet var tillräckligt snabbt för att möta behoven hos dem som drabbats av katastrofer[19] och om systemen som kommissionen förlitade sig på när det gäller övervakning av effektiviteten i genomförandet och framskridandet i förhållande till planerna gjorde det möjligt för kommissionen att garantera att den ekonomiska förvaltningen av stödet var sund[20].

GENOMFÖRANDET VAR SNABBT I INDONESIEN OCH LÅNGSAMT I SRI LANKA OCH EFTER ORKANEN MITCH

24. Efter den utdragna projektutformningsfasen i Centralamerika förekom ytterligare förseningar under genomförandet som ofta hängde samman med svårigheter att hitta tillfredsställande kontraktsparter eller identifiera lämplig mark (se ruta 1).

[19] Rådets förordning (EG) nr 2258/96 av den 22 november 1996 om återanpassnings- och återuppbyggnadsprojekt till förmån för utvecklingsländer (EGT L 306, 28.11.1996, s. 1).

[20] Meddelande från kommissionen KOM(2005) 153 av den 20 april 2005 om förstärkning av EU:s katastrof- och krishantering i tredjeländer.

RUTA 1

EXEMPEL PÅ FÖRSENINGAR

I Nicaragua påbörjades inte ett projekt för avloppsarbeten förrän 2006, det vill säga över sju år efter orkanen Mitch, beroende på den långa utformningsfasen, behovet av att ändra utformningen på grund av den otillfredsställande inledande utformningen och svårigheterna med att hitta en lämplig kontraktspart. Tidsfristerna förlängdes för den programförvaltningsenhet som ansvarade för projektet för vatten och sanitet i Honduras på grund av svårigheter med att identifiera lämplig mark och för den programförvaltningsenhet som ansvarade för hälso- och utbildningsprojektet i Honduras på grund av genomförandeorganets brist på kapacitet.

I Sri Lanka kanaliserade kommissionen 40 miljoner euro genom Asiatiska utvecklingsbanken för återställande av riksvägar. Arbetena på A2 i söder påbörjades inte förrän 2007 medan upphandlingen för arbeten på A4 i öster ännu höll på att utvärderas i september 2007. Slutförandet av projektet på 5 miljoner euro för utveckling av försörjningsmöjligheter, genomfört av ett FN-organ, försenades av det förvärrade säkerhetsläget och har förlängts med ett år till september 2008.

25. Av de olika typerna av åtgärder var den givarsamordnade fonden i Indonesien den snabbaste och trots några förseningar uppnåddes många resultat där under de första två åren efter tsunamin.

26. I Sri Lanka var framstegen långsamma. Det förekom förseningar i återställandet av riksvägar som finansierades genom Asiatiska utvecklingsbanken. Eftersom utformningen behövde ändras (se punkt 22), började arbetet med projekt som genomförs av FN-organ dessutom inte förrän andra halvåret 2007. Ytterligare förseningar inträffade, främst på grund av svårigheter att rekrytera personal. Följaktligen är arbetet med projekten för miljöåterställning och lokala vägar som genomförs av FN-organ ännu i inledningsskedet, nästan tre år efter tsunamin.

Anläggningsarbeten på riksväg A2 i Sri Lanka.

Källa: Revisionsrätten.

BEHOV AV ATT FÖRSTÄRKA ÖVERVAKNINGSSYSTEM FÖR ATT GARANTERA EFFEKTIVITET

27. I Centralamerika genomfördes återanpassningsprojekt genom programförvaltningsenheter, och delegationen utförde i allmänhet noggrann övervakning och kontroll av utgifter. Kommissionen såg dock inte till att jämförbar information eller standardinformation om kostnader fanns tillgänglig för att övervaka och visa hur effektivt genomförandet var (se ruta 2). För vissa projekt, såsom vatten- och avloppsarbeten, såg kommissionen inte till att tydligt kvantifierbara resultatmål fastställdes för att bedöma om de planerade resultaten uppnåddes. Vidare utfördes inte den planerade externa halvtidsutvärderingen av det regionala programmet för återuppbyggnad i Centralamerika (PRRAC).

RUTA 2

BRIST PÅ JÄMFÖRBAR INFORMATION ELLER STANDARDINFORMATION OM KOSTNADER

Enhetskostnader för jämförbara verksamheter inom det regionala programmet för återuppbyggnad i Centralamerika (till exempel kostnad per hus, per kubikmeter vattenreservoar, per latrin, per meter avlopps- och vattenledning) beräknas och jämförs inte systematiskt av delegationen så att stora variationer kan följas upp, motiveras och förklaras, detta trots att det finns indikationer på att det förekom en mängd olika enhetskostnader och verksamheter. Till exempel betalade den programförvaltningsenhet som hade ansvar för projektet för Managua med ytterområden 7 000 euro per hus till ett FN-organ medan den programförvaltningsenhet som hade ansvar för projektet för kommunal förvaltning i Honduras kunde bygga hus för endast 2 900 euro styck genom att involvera mottagarna i bygglagen.

I rapporterna från den givarsamordnade fonden i Indonesien gör man ingen koppling mellan projektresultat och motsvarande kostnader och rapporterna ger följaktligen ingen grund för att bedöma kostnadseffektivitet eller för riktmärkning.

I Sri Lanka tilldelade delegationen projekt på totalt omkring 40 miljoner euro till FN-organ. På grundval av en bred bedömning ansåg delegationen att detta arbetssätt var att föredra framför att använda privata kontraktsparter eller icke-statliga organisationer. För att visa hur effektivt det valda arbetssättet var kunde enhetskostnader, såsom kostnaden per kilometer för de vägar som byggts av FN-organet genom avtal med statliga eller kommunala parter (med hänsyn till lokala förhållanden), övervakas och jämföras med kostnaderna för alternativa mekanismer.

28. I Indonesien får den givarsamordnade fonden 40 % av sina medel från kommissionen och ytterligare 50 % från EU:s medlemsstater. De flesta projekt som finansieras genom den givarsamordnade fonden förvaltas av Världsbanken som inte systematiskt har delat med sig till ledningskommittén av interna övervakningsrapporter efter besök på plats på projekten. Den givarsamordnade fondens årligen publicerade lägesrapport gav inte någon fullständig och väl avvägd bild av läget i genomförandet av projekten utan lyfte fram framstegen utan att nämna eftersläpningen. Kommissionen och övriga givare lyckades förbättra kvaliteten på uppgifterna genom att de fick en ingående lägesrapport om perioden fram till december 2006 och följande sexmånadersperioder. Liksom efter orkanen Mitch fanns ingen jämförbar information om kostnader tillgänglig, och tydligt kvantifierade resultatmål hade inte tagits fram för vissa projekt, till exempel projektet mot fattigdom i stadsområden (*Urban Poverty Project*), för vilket en lista över de totala behoven, som överskred de tillgängliga medlen, tillhandahölls.

29. När det gäller projekt som genomfördes av ett FN-organ i Sri Lanka såg kommissionen inte till att jämförbar information om kostnader fanns tillgänglig för att övervaka och visa hur effektivt genomförandet var. Kommissionen såg heller inte till att tydligt kvantifierade resultatmål togs fram för projekt som förvaltades av FN-organ för att bedöma om de planerade målen hade uppnåtts. För dessa projekt hade delegationen dessutom ännu inte fastställt förfaranden för godkännande av utformningen av de planerade arbetena och för godkännande av avslutade arbeten.

AVSNITT 3.3 RESULTATUPPNÅELSE

30. Vid revisionen granskades om de förväntade resultaten uppnåddes tillräckligt tydligt och om projekten uppfyllde behoven både hos dem som direkt drabbades av orkanen Mitch och tsunamin och hos befolkningen i stort. Revisionsrätten granskade också om återanpassningsstödet på ett ändamålsenligt sätt var kopplat till den inledande akuta humanitära insatsen å ena sidan och det mer långsiktiga utvecklingsstödet å andra sidan[21]. Omfattningen av egenansvaret och planerna på framtida finansiering granskades också för att bedöma utsikterna till hållbarhet.

[21] Förordning (EG) nr 2258/96.

RUTA 3

RESULTAT

De programförvaltningsenheter i Nicaragua som genomförde programmet för återuppbyggnad i Centralamerika (PRRAC) har bland annat byggt eller återställt 139 skolor, över 1 050 hus, fem vårdcentraler, ett huvudkontor för hälsovårdsmyndigheten, dricksvatten och avloppsanläggningar, bland annat brunnar, vattenreservoarer och latriner. I Honduras var resultaten bland annat dricksvatten och avloppsanläggningar, 1 280 nya och 200 återställda hus och 336 nya eller återställda skolor och vårdcentraler.

I slutet av 2006 hade den givarsamordnade fonden i Indonesien gett stöd till uppförandet eller återställandet av 2 100 hus, 1 900 km byvägar, 240 skolor, 118 allaktivitetshus, 40 vårdcentraler och 680 vattenreningsanläggningar. Kommissionens beslut att kanalisera sin finansiering genom den givarsamordnade fonden gjorde dock att EU blev mindre synligt enligt mottagarnas och givarnas uppfattning.

I Sri Lanka var resultaten ännu begränsade under andra halvåret av 2007 eftersom arbetena just hade påbörjats på de projekt för riksvägar och lokala vägar som genomfördes av Asiatiska utvecklingsbanken och ett FN-organ. Omkring 100 verksamheter för försörjningsmöjligheter pågick och avslutades inom ramen för projekt för utveckling av försörjningsmöjligheter. Nära hälften av den planerade röjningen av bråte hade ägt rum inom ramen för miljöåterställningsprogrammet men anläggningen av soptippar och återvinningscentraler hade inte påbörjats på grund av förseningar med att identifiera lämplig placering.

MÅNGA ANVÄNDBARA RESULTAT UPPNÅDDES

31. Trots svårigheterna med att jämföra vad som uppnåtts mot de ursprungliga målen (se punkterna 27–29) har man genom de projekt som finansierades av kommissionen ändå producerat många resultat i Centralamerika och Indonesien (se ruta 3). I vissa fall producerade dock inte kommissionen och dess partner tillräcklig information, till exempel jämförbar information om kostnader, för att hjälpa till med att visa om resultaten tydde på att medlen utnyttjats effektivt (se punkterna 27–29). I Sri Lanka uppnåddes mycket få resultat under andra halvåret 2007, främst beroende på den återuppblossande konflikten (se punkterna 22 och 26).

Vattenreservoar i Nicaragua.

Källa: Revisionsrätten.

32. Efter båda katastroferna inträffade kraftiga prisstegringar på grund av ökad efterfrågan på arbetskraft, utrustning och material. För projekt utan tydligt kvantifierade resultatmål kunde inflationens inverkan inte mätas, men där tydliga mål hade fastställts har det inte funnits tillräckliga medel för att utföra alla planerade verksamheter (se ruta 4).

33. För att projekten ska vara lyckade gäller det inte enbart att producera resultat utan även att se till att resultaten är till nytta för mottagarna. I Indonesien har kommissionen sett ett behov av att öka användbarheten hos de hus som har finansierats av den givarsamordnade fonden genom att tillhandahålla nödvändig grundläggande infrastruktur, särskilt tillgång till dricksvatten. I alla de tre länder som besöktes syftade projekten inte enbart till att ersätta skadad infrastruktur och stödja den direkt drabbade befolkningen (se punkterna 18 och 19). I stället bestod projekten i stor utsträckning av utvecklings- snarare än återanpassningsverksamhet, och mottagarna var befolkningen i stort (se ruta 5).

RUTA 4

INFLATIONENS INVERKAN PÅ RESULTATEN

Den programförvaltningsenhet som hade ansvar för att förbättra hälsovården i Nicaragua hade inte tillräckliga medel för att bygga den planerade vårdcentralen i San Rafael del Sur. Detta berodde på att prisökningarna för arbetskraft och material var större än den ytterligare lokala finansiering som möjliggjorts genom att euron stärktes mot den nicaraguanska córdoban.

Den givarsamordnade fonden i Indonesien planerade att bygga upp till 10 000 hus och reparera ytterligare 15 000. Dessa mål minskades dock till 6 000 respektive 8 400 hus på grund av prisökningar.

På grund av prisökningar i Sri Lanka räckte inte medlen till alla vägar och verksamheter som ursprungligen planerats inom ramen för projektet för återställande av vägar som genomfördes genom Asiatiska utvecklingsbanken. Följaktligen avstod man från planerade verksamheter för kapacitetsuppbyggnad och vägbyggen för 8 miljoner euro, och ytterligare finansiering på 13 miljoner euro fördes över från ett annat program för återställande av vägar för att täcka byggkostnaderna som blev högre än förväntat. Eurons förstärkning mot den lankesiska rupien 2006 och 2007 förväntas motväga effekterna av eventuella ytterligare prisökningar.

Hus i Aceh finansierat genom den givarsamordnade fonden.

Källa: Revisionsrätten.

RUTA 5

PROJEKT SOM INTE ENBART BESTOD AV ATT ERSÄTTA SKADAD INFRASTRUKTUR

Utbildningsprojektet i Nicaragua och vatten- och sanitetsprojektet i Honduras var främst inriktade på behov som fanns före orkanen Mitch. Ingen av de vårdcentraler som byggdes av den programförvaltningsenhet som ansvarade för hälsoprojektet i Nicaragua skulle ersätta vårdcentraler som hade förstörts eller allvarligt skadats av orkanen Mitch. De flesta hus som byggdes genom programförvaltningsenheter skulle inte heller ersätta hus som förstörts av orkanen. I stället valdes mottagarna ut på grundval av fattigdom och utsatthet. Det gamla stadshuset i Sandino hade inte förstörts av Mitch, men ett nytt stadshus byggdes eftersom strömmen av flyktingar efter orkanen ställde högre krav på den kommunala förvaltningen.

I Indonesien finansierade den givarsamordnade fonden ett projekt för 50 miljoner euro för att utveckla deldistrikt (kecamatan-utvecklingsprojektet). Av 221 deldistrikt som omfattades av projektet var 134 (mer än 60 %) inte direkt drabbade av tsunamin.

I Sri Lanka tilldelades omkring 70 miljoner euro till återställande av riksvägar och landsbygdsvägar genom projekt förvaltade av Asiatiska utvecklingsbanken och ett FN-organ. Dessa vägar var i uselt skick före tsunamin. Det avfallshanteringsprojekt som genomfördes av ett FN-organ omfattar hela Ampara-distriktet och inte enbart den direkt drabbade kustremsan.

KOPPLINGARNA TILL TIDIGARE HUMANITÄRT BISTÅND VARIERADE KRAFTIGT

34. Kopplingen mellan det första humanitära stödet och den efterföljande återanpassningen var svag efter orkanen Mitch 1998 på grund av lång utformningsprocess och försenade återanpassningsåtgärder (se punkterna 20 och 24).

35. Kommissionens åtgärder efter tsunamin var mer inriktade på att knyta samman katastrofbiståndet och återanpassningsstödet, och i Indonesien i synnerhet bidrog ett antal faktorer till att förstärka denna koppling:

a) Den relativt snabba åtgärden med den givarsamordnade fonden (se punkt 25) gjorde att några återanpassningsprojekt kunde knytas samman med tidigare humanitära projekt genomförda av generaldirektoratet för humanitärt bistånd (ECHO). Till exempel tillhandahöll ECHO tillfälliga bostäder och den givarsamordnade fonden följde upp denna verksamhet genom att bygga permanenta bostäder.

b) Att ECHO:s humanitära insats varade så länge, till mitten av 2007, underlättade kopplingen mellan katastrofbistånd och återanpassning, särskilt som insatsen inbegrep akut återanpassning, till exempel att bygga båtar och ett varv i Lampuuk i Aceh.

c) Mekanismen för akuta ingripanden finansierade verksamheter som underlättade kopplingen mellan katastrofbistånd och återanpassning, till exempel att tillhandahålla satellitbilder. Den finansierade också medlingsinsatser mellan Indonesiens regering och Rörelsen för ett fritt Aceh (GAM), som ledde till ett fredsavtal i augusti 2005, vilket förbättrade förutsättningarna för återanpassning och mer långsiktig utveckling.

36. Den givarsamordnade fonden har dock varit långsam med att ta itu med nyckelfrågan att återskapa försörjningsmöjligheter som gick förlorade vid tsunamin. Inte förrän i maj 2007 öronmärkte den givarsamordnade fonden 50 miljoner euro för ekonomisk utveckling och försörjningsmöjligheter. Även om många människor anställdes i projekt som finansierades av den givarsamordnade fonden skedde det endast på korttidsbasis, och de flesta yrkesarbetare kommer från andra ställen än Aceh.

ECHO-projekt för att återskapa försörjningsmöjligheter för fiskare i Aceh.

Källa: Revisionsrätten.

37. Även i Sri Lanka var ECHO kvar till mitten av 2007, och mekanismen för akuta ingripanden finansierade ett akut återhämtningsprojekt på 2 miljoner euro för att röja undan bråte och förbättra avrinningen. Trots dessa åtgärder blev dock kopplingen mellan katastrofbistånd och återanpassning svag eftersom ECHO hade inriktat sina humanitära insatser på områden i norr och öster som senare till stor del blev otillgängliga på grund av den eskalerande konflikten. Följaktligen kunde återanpassningsverksamheterna inte genomföras i många områden där ECHO tidigare hade genomfört verksamheter. Dessutom valde kommissionen att inte följa upp de tillfälliga bostäderna och bygga permanenta bostäder eftersom bostadssektorn efter tsunamin var förhållandevis överfinansierad av andra givare.

TYDLIG KOPPLING TILL UTVECKLINGEN PÅ LÄNGRE SIKT

38. Kommissionens åtgärdsstrategi efter båda katastroferna var inte bara att återuppbygga skadad infrastruktur och återskapa försörjningsmöjligheter för dem som direkt hade drabbats av katastroferna utan även att se till behoven av utveckling på längre sikt, och inte enbart hos dem som direkt drabbats av katastrofen utan hos en större del av befolkningen (se punkterna 18, 19 och 33). Denna mer generella inriktning på utveckling har omsatts i praktiken. Strategin stämde överens med nationella strategier och uppskattades därför av mottagarregeringarna som underströk betydelsen av omvandling (”transformation”) efter orkanen Mitch och bättre återuppbyggnad (”building back better”) efter tsunamin. I en rapport från Sri Lankas regering från december 2006 om återhämtningen efter tsunamin lovordades till exempel de partner som riktade in sig på hela distrikt och inte endast på de kustområden som direkt hade drabbats av tsunamin.

FARHÅGOR NÄR DET GÄLLER PROJEKTENS HÅLLBARHET

39. Kommissionens sätt att använda programförvaltningsenheter utan en nationell motpart för att genomföra återanpassningsåtgärderna i Centralamerika efter orkanen Mitch verkar numera inte vara i linje med den gällande utvecklingspolitiken där egenansvaret betonas[22]. Följaktligen finns det en risk för låg hållbarhet på grund av att de lokala institutionerna inte var inblandade, vilket man inom vissa projekt försökte avhjälpa genom att bygga in lokalt egenansvar under projektgenomförandet. Mottagarsamhällena var dock inte direkt inblandade i att bygga vårdcentraler och skolor, och hållbarheten hos vatten- och avloppsprojekt beror på om det inrättas ändamålsenliga avgiftssystem samt på den nationella politiken på området.

[22] I dokumentet om europeiskt samförstånd om utveckling, antaget i december 2005 av rådet och medlemsstaterna, kommissionen och Europaparlamentet (EUT C 46, 24.2.2006, s. 1) fastställs att en gemensam princip för utvecklingssamarbetet är partnerländernas egenansvar i fråga om utvecklingsprogram. I Parisförklaringen om biståndseffektivitet från mars 2005 som undertecknades av ministrar i industriländer och utvecklingsländer fastställs på liknande sätt ett åtagande att anpassa stödet efter partnerländernas system och förfaranden och hjälpa till att stärka deras kapacitet.

Nybyggd skola i Honduras.

Källa: Revisionsrätten.

40. I Indonesien efter tsunamin däremot gick det nationella organ som hade hand om att samordna återuppbyggnadsinsatsen igenom alla projektförslag från den givarsamordnade fonden och utövade också gemensamt ordförandeskap. Vidare planerades projekten ofta med deltagande av mottagaren för att de lokala prioriteringarna med säkerhet skulle uppnås. Detta sätt att arbeta med mottagarbefolkningen har ökat utsikterna till hållbarhet, särskilt med tanke på det fredsavtal som kommissionen bidrog till genom att finansiera medlingsinsatser. Fortsatt stöd till regeringen och hållbar finansiering är dock fortfarande känsliga frågor.

41. Även i Sri Lanka ägde omfattande samråd rum med den lokala befolkningen. Hållbarheten för det avfallshanteringsprojekt som genomfördes av ett FN-organ kommer dock att vara beroende av att det inrättas ett ändamålsenligt avgiftssystem. Hållbarheten för riksvägarna, som genomförs genom Asiatiska utvecklingsbanken, kommer att vara beroende av att den nyligen inrättade vägunderhållsfonden fungerar som den ska. Hållbarheten för de lokala vägarna, som genomförs av ett FN-organ, kommer att vara beroende av vägbyggets kvalitet. De kommissionsfinansierade projekten bildar en konkret ram inom vilken de olika etniska grupperna kan arbeta tillsammans, men den fortsatta konflikten i Sri Lanka äventyrar alla ansträngningar som gjorts för att garantera projektens tekniska och ekonomiska hållbarhet.

En lokal väg byggs med hjälp av lokal arbetskraft i Sri Lanka.

Källa: Revisionsrätten.

KAPITEL 4.
SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

42. Kommissionen använde tre olika genomförandemekanismer för att ge sitt återanpassningsstöd efter orkanen Mitch och tsunamin (programförvaltningsenheter i Centralamerika, bidrag till en givarsamordnad fond i Indonesien och bidrag till internationella organisationer i Sri Lanka). I ***tabell 5*** visas hur kommissionen har lyckats på dessa tre platser utifrån de tre revisionsfrågorna. Valet av genomförandemekanism är inte den enda faktor som påverkar hur väl genomförandet lyckas, vilket tydligt demonstrerades i Sri Lankas fall där den uppblossande konflikten efter tsunamin har lett till att återanpassningen går långsammare och att dess geografiska omfattning begränsas.

TABELL 5

SAMMANFATTNING AV STYRKOR OCH SVAGHETER

Revisionsfråga	Kriterier	Centralamerika efter orkanen Mitch	Indonesien efter tsunamin	Sri Lanka efter tsunamin
Identifiera behov	Tidsrelevant strategi som omfattar mer generella frågeställningar	+	+	+
	Tidsrelevant utformning som gör mottagarna delaktiga	–	+	+ – [1]
Genomföra stöd	Tidsrelevant genomförande	–	+	– [1]
	Övervakning av effektiviteten	– [2]	– [2]	– [2]
Uppnå resultat	Användbara resultat uppnådda	+	+	– [1]
	Koppling till humanitärt bistånd	–	+	– [1]
	Koppling till mer långsiktig utveckling	+	+	+
	Utsikter till hållbarhet	–	+	– [1]

+ = styrkor – = svagheter

[1] Kopplat till konflikten i landet.
[2] Gäller främst insamlingen av jämförbar information om kostnader och tydligt fastställda resultatmål.

Gjorde kommissionen en adekvat identifiering av de katastrofdrabbades behov av återanpassning?

43. När det gäller identifieringen av behov och projektutformningen utvecklade kommissionen efter båda katastroferna snabbt en strategi som var inriktad på en större del av befolkningen än den vars tillgångar skadades eller förstördes i katastrofen. Efter tsunamin utformade kommissionen projekt snabbare än efter orkanen Mitch, och mottagarna deltog i större utsträckning och bidrog på så sätt till stödets hållbarhet (se punkterna 17–22).

REKOMMENDATION 1

Kommissionen bör fortsätta att vidareutveckla det angreppssätt som tillämpades efter tsunamin som gör det möjligt att snabbt utforma återanpassningsprojekt och som gör mottagaren delaktig för att öka egenansvaret och hållbarheten.

Leder kommissionens förfaranden till att stödet ges i tid och på ett effektivt sätt?

44. Genomförandet har varit snabbast i Indonesien, medan det inte har åstadkommits mycket i Sri Lanka än så länge, till största delen på grund av den uppblossande konflikten. När det gäller tsunamin tog inte kommissionen itu med alla de väsentliga brister i systemen för övervakning av återanpassningsstödets effektivitet som redan hade konstaterats i fallet med orkanen Mitch. Framför allt såg kommissionen inte till att det för alla projekt fastställdes tydligt kvantifierade resultatmål och att systemen genererade tillräcklig information för att visa på effektiviteten i genomförandet (se punkterna 23–29).

REKOMMENDATION 2

För att förbättra övervakningen av medel bör kommissionen fortsätta sina ansträngningar, i fullt samarbete med övriga givare, att öka insynen i rapporteringen från den givarsamordnade fonden i Indonesien och införa en oberoende kvalitetskontroll av projektutformningar och godkännande av avslutade arbeten för FN-organ som förvaltar EU-medel i Sri Lanka.

REKOMMENDATION 3

Kommissionen bör se till att jämförbar information om kostnaderna finns tillgänglig för att övervaka och visa på effektiviteten i projektgenomförandet och att tydliga projektmål fastställs för att det ska gå att bedöma om de planerade resultaten har uppnåtts.

Har projekten lett till de förväntade resultaten, är till exempel kopplingen till både det akuta katastrofbiståndet och den mer långsiktiga utvecklingen tillfredsställande?

45. I Centralamerika och Indonesien har man uppnått många användbara resultat även om prisökningarna efter båda katastroferna har lett till en minskad mängd resultat. I Indonesien minskades synligheten enligt mottagarnas och givarnas uppfattning, eftersom medlen kanaliserades genom den givarsamordnade fonden. Efter både orkanen Mitch och tsunamin var mottagarna inte endast de som drabbats av katastrofen utan även befolkningen i stort. Kopplingen till tidigare humanitärt bistånd har varierat men kopplingen till den mer långsiktiga utvecklingen har varit stark, vilket ökar utsikterna till hållbarhet. Fortsatt regeringsstöd och hållbar finansiering är dock fortfarande känsliga frågor (se punkterna 30–41).

REKOMMENDATION 4

Kommissionen bör bättre förutse stora prisökningar efter naturkatastrofer för att kunna hantera dem, till exempel genom ökad användning av lokal arbetskraft och lokala resurser.

REKOMMENDATION 5

Lämplig synlighet för EU bör garanteras, i synnerhet när projekten genomförs genom internationella organisationer.

REKOMMENDATION 6

Kommissionen bör redan vid utformningen av projekt vidta lämpliga åtgärder i tid för att garantera att projekten blir hållbara.

Denna rapport har antagits av revisionsrätten vid dess sammanträde i Luxemburg den 12 juni 2008.

För revisionsrätten

Vítor Manuel da Silva Caldeira
Ordförande

KOMMISSIONENS SVAR

SAMMANFATTNING

III.
Omständigheterna efter orkanen Mitch respektive tsunamin var olika. Efter orkanen Mitch inleddes ett omfattande samråd som involverade alla intresserade parter, såväl offentliga som privata, i utformningen och genomförandet av det regionala programmet för återuppbyggnad i Centralamerika (PRRAC). Åtgärderna efter orkanen Mitch ledde till ett betydande engagemang från det civila samhället.

Erfarenheterna från samrådsprocessen i samband med orkanen Mitch visar att insatserna efter tsunamin var väl koordinerade på internationell nivå och snabbt byggde vidare på framgångarna från den humanitära fasen och det snabba igångsättandet av nationella återuppbyggnadsprogram. Särskilt inrättandet av den givarsamordnade fonden ("Multi Donor Trust Fund" – MDTF) i Indonesien, som leddes av EU, var av avgörande betydelse för att underlätta samordningen mellan givare och fördelningen av medel, så att återuppbyggnaden kunde sättas igång på grundval av sunda strategier[1].

IV.
I Centralamerika inleddes i första hand vissa mindre insatser 2001. Alla projekt omfattade resultatberäkningar och regelbundna rapporter för att övervaka utvecklingen och vidta eventuella korrigerande åtgärder. Övervakningen, liksom halvtids- och slututvärderingar, genomfördes som planerat.

[1] Den givarsamordnade fonden för återuppbyggnad i Aceh och Nias (The Multi Donor Trust Fund for the Reconstruction of Aceh and Nias – MDTF) finansieras av 15 internationella och bilaterala organisationer. 90 procent av medlen tillhandahålls av EU (Europeiska kommissionen och medlemsstaterna).

När det gäller projekten i Indonesien och Sri Lanka efter tsunamin finns resultat- och kostnadsberäkningarna i utvärderingsdokumenten för varje projekt och i avtalen med projektpartnerna. Kommissionen övervakar fortlöpande att medlen används effektivt. De slutliga faktiska kostnaderna fastställs i samband med avslutningen av projektet och är ett resultat av anbudsförfarandet samt behov eller anpassningar som aktualiserats under projektets gång. Kommissionen kommer att inkludera utvärderingar av kostnadseffektiviteten för varje projekt i halvtids- och slututvärderingarna.

Efter revisionsrättens besök i Sri Lanka har kommissionen förstärkt den oberoende kvalitetskontroll som genomförs innan avslutade arbeten kan godkännas.

V.
Projekten inom ramen för PRRAC utformades och genomfördes enligt en särskild strategi som utöver insatser för återuppbyggnad av infrastruktur omfattade informationsinsatser och fortbildning för att stärka nationella och lokala institutioner och välgörenhetsorganisationer. I vissa fall bidrog PRRAC även till att förstärka decentraliseringsinitiativ genom att utveckla de lokala aktörernas förvaltningskapacitet och därigenom överbrygga regionala obalanser (till exempel hälso- och utbildningsprojekt i El Salvador).

Kommissionens insatser efter tsunamikatastrofen ingick som en väsentlig del av de samlade nationella återuppbyggnadsplanerna. Med utgångspunkt i konceptet ”building back better”, har tanken varit att säkra återuppbyggnadsprojektens fortbestånd och hållbarhet, dels genom insatser från individuella mottagare vid återuppbyggnad av bostäder och återställande av försörjningsmöjligheter, dels genom budgetåtaganden från lokala och centrala myndigheter vid återuppbyggnad av offentlig infrastruktur och tjänster.

VI.
Kommissionens svar på revisionsrättens särskilda rekommendationer återfinns i punkterna 42–45.

KAPITEL 1. INLEDNING

4.
Det regionala programmet för återuppbyggnad i Centralamerika (PRRAC) var kommissionens största insats efter orkanen Mitch. Det kompletterades av vissa omläggningar i de bilaterala samarbetsprogrammen, ökningar av anslagen för samfinansiering med icke statliga organisationer samt ytterligare stöd med avseende på livsmedelssäkerhet.

KAPITEL 3. IAKTTAGELSER

20.
Projektförvaltningsenheternas genomförande var resultatet av ett särskilt avtal mellan mottagarländerna, som tog hänsyn till de mycket speciella omständigheterna och bristen på lokal kapacitet att klara av det arbete som krävdes. PRRAC har visat att det är möjligt att uppnå ett stort deltagande från nationella institutioner och mottagare, utan att genomförandet av programmet behöver överlåtas helt och hållet på dem. Genomförandet av projekten via programförvaltningsenheter undanröjde vissa av de politiska spänningarna, och även en del av de administrativa problem som ofta hindrar projekt med omfattande infrastrukturinslag.

24.
Tidsåtgången för utformning och genomförande av projektet förklaras av att det är fråga om ett projekt som omfattar flerdimensionella återuppbyggnadsbehov. Vissa verksamheter, särskilt inom ramen för mindre PRRAC-insatser, inleddes gradvis från slutet av 2001.

26.
Den gradvisa intensifieringen av konflikten i Sri Lanka har skapat en mycket krävande miljö att verka i, särskilt när det gäller att nå ut till lokalsamhällena.

Ruta 1
Trots de ovannämnda förseningarna när det gäller PRRAC i Honduras, har hälso- och utbildningsprojekten uppnått sina mål och bland annat bidragit till att förbättra det officiella skolsystemet.

27.
Kommissionen noterar värdet av att jämföra enhetskostnader för att kunna genomföra en bättre budgetplanering och analys av de förväntade kostnaderna, men vill samtidigt understryka svårigheterna med att använda ett sådant verktyg i skilda återuppbyggnadssammanhang och i olika länder med skiftande samhällsekonomiska mönster.

Varje stort PRRAC-projekt har utvärderats. Även om det inte gjordes någon halvtidsutvärdering av PRRAC, offentliggjordes 2003 en mer allmän utvärderingsrapport, "*Evaluation des actions de réhabilitation et de reconstruction financées par la Communauté Européenne dans les pays AVS/ALA/MED/Tacis*", som omfattade PRRAC. Dessa utvärderingar innehåller rekommendationer som har tagits i beaktande.

Den slutliga sammanställningen av jämförande information om kostnader, eller uppgifter om standardkostnader, kommer att finnas med i den PRRAC-utvärdering som planeras i slutet av 2008.

28.
På kommissionens och en av de andra givarnas begäran gick världsbanken med på att från och med 2007 systematiskt delge MDTF:s styrelse sina interna övervakningsrapporter från besök på platsen.

För alla MDTF-projekts vidkommande granskar styrelsen under utvärderingsfasen om det planerade resultatet och de beräknade kostnaderna är rimliga. Därefter säkerställs att avtalen med de partner som står för genomförandet alltid inkluderar beräkningar av dels kostnaderna, dels de motsvarande resultaten. För varje finansierat projekt upprättas en finansrapport från det genomförande organet till förvaltaren som gör det möjligt för denne att spåra eventuella avvikelser och vidta korrigeringsåtgärder i enlighet med de avtalsenliga förpliktelserna. Vissa projekt, till exempel "Urban Poverty Project", förutsätter att de samhällen som beviljas stöd anger och prioritetsordnar de specifika mindre arbeten som ska utföras i enlighet med särskilda granskning- och godkännandeförfaranden. De slutliga faktiska kostnaderna för de utförda arbetena beräknas i samband med att projektet avslutas.

29.
Som en följd av revisionsrättens besök kommer kommissionen att inkludera en bedömning av kostnadseffektiviteten i den slutliga utvärderingen. Kommissionen har förstärkt den oberoende kvalitetskontroll som äger rum innan de avslutade arbetena godkänns (och anlitat en ingenjör med uppgift att kontrollera arbetet med tillfartsvägar och infrastruktur).

Ruta 2
Den omfattande geografiska spridningen av PRRAC-insatser och skiftande samhällsekonomiska förutsättningar har gjort vissa kostnadsjämförelser mindre relevanta, till exempel om jämförelsen gäller hus i två olika länder eller hus på landsbygden och hus i städer.

När det gäller PRRAC i Ciudad Sandino (Managua) beslutades att varje mottagarfamilj skulle tillhandahålla arbetskraft motsvarande en fulltid för uppförandet av familjens hus, samt 100 timmars arbete för samhällets räkning.

När det gäller tsunamin gäller beträffande såväl Indonesien som Sri Lanka att de förväntade arbets- och kostnadsbedömningarna finns inkluderade i utvärderingsdokumenten och i avtalen med internationella organisationer och/eller de samarbetspartner som står för genomförandet. De slutliga faktiska kostnaderna fastställs i samband med avslutningen av projektet och är ett resultat av anbudsförfarandet och andra behov eller anpassningar som aktualiserats under projektets gång. Kommissionen kommer att inkludera analyser av kostnadseffektiviteten för varje projekt i halvtidsutvärderingarna och de slutliga utvärderingarna.

31.

I Centralamerika omfattade de individuella halvtids- och slututvärderingarna av PRRAC-projekten de uppgifter som krävdes för att fastställa om fondmedlen hade använts effektivt. Denna aspekt kommer även att tas upp i den planerade slutliga utvärderingen av PRRAC som helhet under 2008. För Indonesiens och Sri Lankas del sker en fortlöpande övervakning av att medlen används effektivt och frågan kommer att behandlas särskilt i de planerade halvtidsutvärderingarna 2008.

Se även svaren under punkterna 27–29 samt ruta 2.

Ruta 3

Kommissionen har i sin roll som medordförande i styrelsen ökat EU:s synlighet i Indonesien genom att använda sitt *strategiska inflytande* i MDTF och knyta återuppbyggnaden till kompletterande initiativ till stöd för fredsprocessen i Aceh. Detta har skett i öppen dialog med de indonesiska myndigheterna på central och lokal nivå, där kommissionen haft ställning som privilegierad partner. Kommissionen anser att den genom sin konstruktiva samordningsroll i egenskap av största givare i styrelsen har lagt grunden till en mycket positiv synlighet och stor uppskattning från såväl mottagarnas som genomförandepartnernas sida.

Ruta 4

Revisionsrättens iakttagelser rörande den planerade vårdcentralen i San Rafael del Sur är korrekta. Det finns emellertid redan en fungerande vårdcentral för lokalbefolkningen på platsen. Därför konstaterades att ytterligare en sådan central inte längre var en prioritering.

Kommissionen bidrar till den indonesiska statens övergripande plan för återuppbyggnad av bostäder. Sedan revisionsrättens besök har de reviderade målen för bostäder som finansieras via MDTF uppdaterats till 8 000 nya hus och 7 000 reparerade hus. Bristen på MDTF-medel för bostäder täcks genom statliga medel.

33.

När det gäller orkanen Mitch beaktades den allmänna situationen i Centralamerika under programplaneringsfasen, och man försökte skapa en balans mellan dels arbetet med att tillfredsställa behoven på kort till medellång sikt dels en mer långsiktig utvecklingsstrategi.

När det gäller tsunamin har kommissionens stöd såväl i Indonesien som i Sri Lanka varit en del av de nationella återuppbyggnads- och utvecklingsplanerna för att garantera delaktighet och hållbarhet inom ramen för konceptet ”building back better”. För Sri Lankas del var givarkollektivet helt överens om vikten av att ta hänsyn till konfliktaspekten vid utformningen av stödet, och att stödet borde riktas till de mest sårbara grupperna i de tsunamidrabbade områdena.

Ruta 5
MDTF:s reaktion överensstämmer med den nationella återuppbyggnadsplanen för Aceh-provinsen som helhet, och tog hänsyn till det faktum att många människor hade drivits bort från sina hem och inte ville återvända till kustområdet.

34.
Tidsåtgången för utformning och genomförande av projekt efter orkanen Mitch förklaras av komplexiteten hos ett projekt som omfattar flerdimensionella återuppbyggnadsbehov (se svaren under punkterna 20 och 24).

36.
I Indonesien lades fokus i en första fas på återuppbyggnad av infrastrukturen, i enlighet med de prioriteringsbehov som uttryckts av nationella och lokala myndigheter. Det rådde allmän enighet om att förutsättningarna för människor att skaffa sig en hållbar försörjning hängde på att insatserna integrerades i en lokalt förvaltad strategi för ekonomisk återuppbyggnad. Utarbetandet av en sådan strategi var i sin tur beroende av politiska framsteg och inrättande av en provinsregering, en utveckling som kom igång först 2007 (efter de lokala valen i Aceh i december 2006). Mot denna bakgrund fattades under 2007 beslut om ett projekt avseende en finansieringsfacilitet för ekonomisk utveckling (50 miljoner USD).

39.
Insatser inom områdena hälsovård, utbildning, lokal utveckling, vatten och sanitet syftar ofta även till att stärka de nationella förvaltningsorganen institutionellt, för att främja en hållbar politik på dessa områden. I de första rapporterna om efterhandsutvärderingarna för två projekt i El Salvador och ett i Honduras konstaterades att hållbarhet hade uppnåtts.

40.
Indonesiens regering garanterar att återuppbyggnaden kan finansieras fullt ut.

KAPITEL 4. SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

42.
När det gäller tsunamin anser kommissionen, både för Indonesiens och Sri Lankas vidkommande, att de åtgärder som har vidtagits för att övervaka effektiviteten har lett till förbättringar inom ramen för de rättsliga överenskommelser som ingåtts med internationella organisationer (se svaren under punkterna 27–29 samt ruta 2). Kommissionen fortsätter att arbeta i denna riktning.

Kommissionen anser att revisionsrättens sammanfattning i ***tabell 5*** av effektivitetsövervakningen inte tar tillräcklig hänsyn till andra kriterier än tillgången till jämförbara kostnadsuppgifter och mål. Enligt kommissionen är det alltför tidigt att dra några definitiva slutsatser om hållbarheten och kommissionen kommer att ta upp denna fråga på nytt i kommande utvärderingar.

Rekommendation 1
Kommissionen instämmer med revisionsrättens rekommendation, som ger en mycket positiv bedömning av den givarsamordnade strategi som användes i samband med tsunamin, och kommer att försöka tillämpa denna strategi när det finns förutsättningar för det.

44.
Efter en omfattande katastrof är det generellt nödvändigt att finna en balans mellan en snabb insats, bedömningen av mycket detaljerade behov och beräkningar av enhetskostnader, med samtidig hänsyn till kostnadseffektiviteten genom effektiv upphandling. När det gäller insatserna efter tsunamin har de förväntade arbetsresultaten och kostnadsberäkningarna beaktats i utvärderingsunderlagen och i avtalen med genomförandepartnerna. För vissa projekt är det de lokala samhällena som identifierar och prioriterar exakt vilka arbeten som ska utföras, vilket gör det omöjligt att fastställa exakt vad som ska uppnås redan när projekten inleds. Kommissionen övervakar fortlöpande att medlen används effektivt. En oberoende utvärdering av kostnadseffektiviteten för varje projekt kommer att ingå i halvtids- och slututvärderingarna.

Rekommendation 2
Kommissionen delar revisionsrättens uppfattning i fråga om ökad insyn i rapporteringen från den givarsamordnade fonden. I Indonesiens fall har kommissionen vidtagit åtgärder i samarbete med andra givare för att öka insynen (som framgår av tillgången på ingående lägesrapporter efter december 2006).

För Sri Lankas del har kommissionen sedan november 2007 förstärkt den oberoende kvalitetskontroll som sker innan de avslutade arbetena godkänns, genom att upphandla ytterligare tjänster för kontroll av infrastrukturprojekt.

Rekommendation 3
Kommissionen är införstådd med vikten av att jämföra enhetskostnader och därigenom få en bättre budgetplanering och analys av den förväntade kostnadseffektiviteten, men vill också betona svårigheterna med att använda ett sådant verktyg när återuppbyggnadssammanhangen skiljer sig åt och när jämförelsen gäller insatser i olika länder med skiftande samhällsekonomiska mönster.

Kommissionen kommer att fortsätta sina ansträngningar för att ange projektmål så tydligt som möjligt.

45.
I den givarsamordnade fonden ägnade givargruppen mycket uppmärksamhet åt att skapa synlighet genom konkreta resultat. Kommissionen anser att dess konstruktiva samordningsroll, i egenskap av medordförande i styrelsen, har lagt grunden till en mycket positiv synlighet och stor uppskattning från såväl mottagarnas som genomförandepartnernas sida.

Kommissionen stöder användningen av konceptet ”building back better” i samband med återuppbyggnaden, som ett verktyg för att öka känslan av delaktighet och förutsättningarna för hållbara resultat.

Rekommendation 4
Kommissionen noterar revisionsrättens rekommendation och kommer att överväga vilka åtgärder som kan vidtas för att kunna ta bättre hänsyn till stora prishöjningar efter naturkatastrofer, i fullt samarbete med andra givare och myndigheterna i det berörda mottagarlandet.

Rekommendation 5
Kommissionen anser att synligheten är ytterst viktig och strävar därför hela tiden efter att förstärka denna.

Rekommendation 6
Kommissionen delar uppfattningen att hållbarhetsaspekten bör beaktas redan när projekten utformas. Olika risker, bland annat sådana som rör hållbarhet, bedöms generellt i utformningsfasen. Kommissionen kommer att försöka se till att större hänsyn tas till denna aspekt under hela projektgenomförandet.

Europeiska revisionsrätten

Särskild rapport nr 6/2008
Europeiska kommissionens återanpassningsstöd efter tsunamin och orkanen Mitch

Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

2008 — 40 s. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95009-55-4

Så skaffar du EU-publikationer

Publikationer som ges ut av publikationsbyrån och som finns till försäljning kan beställas på EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu) via olika försäljningskontor.

Du kan också beställa en förteckning över våra internationella försäljningsställen genom att skicka ett fax till (352) 29 29 42758.

QJ-AB-08-006-SV-C

I DENNA RAPPORT ANALYSERAR REVISIONSRÄTTEN EUROPEISKA KOMMISSIONENS FÖRVALTNING AV ÅTERANPASSNINGSSTÖDET EFTER TVÅ STORA NATURKATASTROFER: ORKANEN MITCH 1998 OCH TSUNAMIN 2004. BIDRAGEN FRÅN KOMMISSIONEN FÖR ÅTERANPASSNING UPPGICK TILL SAMMANLAGT 550 MILJONER EURO OCH SYFTADE TILL ATT ÅTERUPPBYGGA GRUNDLÄGGANDE INFRASTRUKTUR OCH SKAPA EN GRUND FÖR HÅLLBAR UTVECKLING. REVISIONSRÄTTEN GER REKOMMENDATIONER SOM KAN HJÄLPA EUROPEISKA KOMMISSIONEN ATT TILLHANDAHÅLLA ETT EFFEKTIVARE OCH MER ÄNDAMÅLSENLIGT ÅTERANPASSNINGSSTÖD I FRAMTIDEN.

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

Publikationsbyrån
Publications.europa.eu

ISBN 978-92-95009-55-4